

Nästa steg? - Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:61)

Piteå kommun har tagit del av ovan rubricerade remiss och avlägger följande yttrande:

Sammanfattning

Piteå kommun anser att utredningen på ett bra sätt beskriver bakgrund och förslag till utveckling av ett nästa steg för att förstärka minoritetspolitiken. Minoritetspolitiken behöver integreras med övriga politikområden för att inte hamna i ett eget ”stuprör” vid sidan av verksamheten. En inriktning främst på överföringen av språk och kultur mellan generationerna bör prioriteras.

De nationella minoriteternas rättigheter utgör en integrerad del av det internationella skyddet av mänskliga rättigheter. Arbetet med de minoritetspolitiska frågorna behöver även i större utsträckning samordnas med arbetet med andra frågor som rör mänskliga rättigheter och demokrati.

Regeringen bör verka för att Inspektionen för vård och omsorg respektive Skolinspektionen arbetar mer aktivt med att beakta de nationella minoriteternas rättigheter inom ramen för den ordinarie tillsynsverksamheten.

3.7 Behov av mer kunskap om eventuella skillnader mellan könen

Piteå kommun instämmer i förslaget att ge den nya jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att i sin verksamhet särskilt beakta de nationella minoriteternas situation, då det finns studier som tyder på att kvinnor som tillhör nationella minoriteter är särskilt utsatta.

3.8.1 Överföringen av språk och kultur mellan generationerna behöver prioriteras

Piteå kommun instämmer i utredningens förslag att inrikta minoritetspolitiken i större utsträckning på överföringen av språk och kultur till nästa generation. Ungdomars delaktighet bör prioriteras. Ett inrättande av ett språkcentrum för meänkieli, förslagsvis förlagt i Tornedalen, skulle stimulera användandet av språket och revitalisera det, på samma sätt som skett med det samiska språkcentret efter att det inrättades i Östersund.

3.8.2 Minoritetspolitiken behöver integreras bättre inom andra områden

Piteå kommun instämmer i utredningens inställning att minoritetsfrågorna på flera sätt behöver integreras bättre inom andra områden för att minoritetspolitiken inte ska ses som ett nischområde.

De nationella minoriteternas rättigheter utgör en integrerad del av det internationella skyddet av mänskliga rättigheter. Arbetet med de minoritetspolitiska frågorna behöver även i större utsträckning samordnas med arbetet med andra frågor som rör mänskliga rättigheter och demokrati.

4.2.2 En stärkt medvetenhet om minoritetspolitiken

Piteå kommun instämmer i utredningens inställning samtliga landets kommuner och landsting bör ha skyldighet att anta dokumenterade mål och riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet.

4.2.3 En tydligare informationsskyldighet

Piteå kommun anser att bestämmelsen om skyldighet för 3 § Minoritetslagen att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter bör förtydligas.

4.3.2 Ett förtydligande av vad det innebär att samråda

Det bör anges i minoritetslagen att samråd innebär en strukturerad dialog mellan myndigheter och de nationella minoriteterna i syfte att de nationella minoriteternas behov och synpunkter ska kunna beaktas i beslutsfattandet.

4.3.4 Förutsättningarna för barn och ungdomar bör beaktas särskilt

Piteå kommun delar utredningens inställning att det bör framgå av bestämmelsen i 5 § minoritetslagen att förvaltningsmyndigheterna särskilt ska beakta förutsättningarna för barn och unga som tillhör de nationella minoriteterna.

5.5.2 En nystart för uppföljning och samordning av minoritetspolitiken

Minoritetspolitiken behöver integreras med övriga politikområden för att inte hamna i ett eget ”stuprör” vid sidan av verksamheten. Regeringen bör verka för att kommuner arbetar mer aktivt med de nationella minoriteternas rättigheter inom ramen för ordinarie tillsyn. Ur Piteå kommuns perspektiv skulle det underlätta om uppföljning kan hållas samman på myndigheter som berörda verksamheter, socialtjänst och utbildningsförvaltning redan har kontakt med. Regeringen bör verka för att Inspektionen för vård och omsorg respektive Skolinspektionen arbetar mer aktivt med att beakta de nationella minoriteternas rättigheter inom ramen för den ordinarie tillsynsverksamheten.

Det skulle också göra det tydligare att minoriteters rättigheter är integrerat i generell verksamhet.

6.2.2 Benämningen kulturarvsspråk bör övervägas i utbildningssammanhang

Piteå kommun är positiv till utredningens förslag att regeringen bör överväga att komplettera begreppet modersmål med begreppet kulturarvsspråk för de nationella minoritetsspråken i lagstiftning som rör skola och förskola.

Barn- och utbildningsnämnden i Piteå kommun poängterar att det vid införandet av en ny term även bör genomföras åtgärder som stärker den nya termens införande och tillämpning. En termförändring bör medföra innehålla information, rutiner och strategier för att den bredare synen på och verksamheternas större ansvar för minoritetsspråken, som termförändringen syftar till, också får rätt tillämpning och blir tydlig för verksamheten.

6.3.6 Samordning av beredning av förslag

Piteå kommun delar utredningens bedömning om samordnade beredningen av denna utrednings förslag avseende förskolan med beredningen av det kommande betänkandet från utredningen Förbättrade möjligheter för elever att utveckla sitt nationella minoritetsspråk.

Avsnitt 7.3 En tydligare reglering av kommuners skyldigheter

Piteå kommun instämmer i förslaget. Det blir tydligt dels vad de kommuner som är förvaltningskommuner har för ansvar och dels ansvaret för de kommuner som ligger utanför förvaltningsområdena.

Avsnitt 7.4 Biståndsbedömningen

Piteå kommun instämmer i förslaget om skyldighet att informera om kommunens skyldighet när det gäller att erbjuda äldreomsorg på minoritetsspråk. Erfarenhet från Socialnämndens verksamhetsområde visar att kunskap i minoritetsspråk och minoriteters rättigheter är låg både bland personal som arbetar med biståndsbedömning inom kommunen och bland medborgare som ansöker om äldreomsorg i kommunen. Därför ser vi det som positivt om man reglerar denna skyldighet i Socialtjänstlagen.

Avsnitt 7.5 En tydligare anknytning till sociallagstiftningen

Piteå kommun instämmer i förslaget. Genom att minoriteternas rättigheter inom äldreomsorgen blir en integrerad del av socialtjänstlagen istället för att finnas i minoritetslagen blir det enklare för biståndshandläggare att ta med dessa frågor då de finns i den lagstiftning som ligger nära deras arbetsområde. Minoritetsfrågorna blir på så sätt också lyfta och synliggjorda.

8.1 Brist på personal

Piteå kommun delar utredningens bedömning att regeringen bör ge lämpliga myndigheter i uppdrag att pröva att utveckla uppdragsutbildningar för att utbilda vård- och omsorgspersonal samt förskolepersonal med språk- och kulturkompetens. På lång sikt bör regeringen också ge lämplig myndighet i uppdrag att pröva komplettering av relevanta yrkesexamina med lämpliga kunskaper i något av de nationella minoritetsspråken.

11.3.1 Förbättrad uppfyllelse av läroplanernas målsättningar

Regeringen bör ge Skolverket ett särskilt uppdrag att genomföra en riktad efterhandsgranskning av läromedel med avseende på hur de nationella minoriteterna och deras rättigheter framställs i läromedel som används i undervisning. Regeringen bör vidare överväga att ge Skolverket i uppdrag att utöka utbudet av utbildningsmaterial om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken.

11.3.2 Förbättrade kunskaper bland lärarna

Regeringen bör se över möjligheterna att införa ett krav på kunskap om de nationella minoriteterna och deras rättigheter i examensmålen för förskollärare, grundskollärare och ämneslärare.

Skolverket bör få i uppdrag att vidta kunskapshöjande insatser i skolan om de nationella minoriteterna. I uppdraget ska ingå att genomföra fortbildning kring de nationella minoriteternas historia, rättigheter och situation.

Piteå kommun

Helena Stenberg
Kommunstyrelsens ordförande